



Telenor Norge AS
Postboks 800
1331 FORNEBU

Vår ref.: 1404769-10 -
Vår dato: 28.5.2015

Saksbehandler: Eivind Skaar Briseid

Vedtak om prinsipper for utarbeidelse av regnskapsmessig skille for fiber i marked 4 og 5

Nasjonal kommunikasjonsmyndighet (Nkom) viser til varsel om vedtak av 18. februar 2015 om prinsipper for utarbeidelse av regnskapsmessig skille for fiber i marked 4 og 5. Nkom viser også til vedtak av 20. januar 2014 om utpeking av tilbyder med sterk markedsstilling og pålegg om særskilte forpliktelser i grossistmarkedet for full og delt tilgang til faste aksessnett (marked 4) og grossistmarkedet for Bredbåndsaksess (marked 5). Videre vises det til vedtak om prinsipper for utarbeidelse av regnskapsmessig skille i tidligere marked 12 av 5. juli 2007.

1. Saksgang frem til vedtak

I Nkoms vedtak av 20. januar 2014 ble Telenor AS (Telenor) pålagt å utarbeide regnskapsmessig skille for fiberbasert LLUB i marked 4 og fiberbasert Bredbåndsaksess i marked 5. Påleggene om regnskapsmessig skille skal gi grunnlag for å kontrollere at forbudet mot prisdiskriminering overfor eksterne kjøpere av tilgang blir overholdt. I henhold til vedtakene skal Telenor rapportere i henhold til det regnskapsmessige skillet hvert år innen 1. juli, med første rapportering for regnskapsåret 2014. Telenor ble i de samme vedtakene pålagt å utarbeide et forslag til system for regnskapsmessig skille innen 6 måneder etter at vedtaket trådte i kraft.

Nkom mottok forslag til system for regnskapsmessig skille fra Telenor 10. juli 2014. Nkom ba om en redegjørelse for enkelte punkter i Telenors forslag i e-post av 24. september 2014. Telenor ga sin redegjørelse til Nkom i e-post av 9. oktober 2014, samt i møte mellom Nkom og Telenor 22. oktober 2014.

Etter Nkoms oppfatning var det hensiktsmessig å se prinsippene for utvikling av en marginskvismodell og prinsippene for utarbeidelse av regnskapsmessig skille i sammenheng. Arbeidet med utarbeidelse av prinsipper for marginskvismodell ble startet i desember 2014, og utkast til prinsipper ble sendt på offentlig høring fra 10. februar til 9. mars 2015.

Høringen av varsel om vedtak om prinsipper for regnskapsmessig skille ble gjennomført i perioden 18. februar til 18. mars 2015. Varselet ble utarbeidet på bakgrunn av blant annet forslag til system for regnskapsmessig skille fra Telenor av 10. juli 2014. Nkom mottok kun ett høringsinnspill, fra TDC AS og Get AS (TDC/Get) samlet. Telenor opplyste i e-post 20. mars 2015 at selskapet ikke hadde noen vesentlige kommentarer til Nkoms varsel. Videre kommenterte Telenor høringsinnspillet fra TDC/Get i e-post 10. april 2015.

På bakgrunn av korrespondanse med Telenor og høringsinnspillet fra TDC/Get, fastsetter Nkom, i dette vedtaket prinsippene for rapportering av regnskapsmessig skille for fiber i marked 4 og 5.

2. Oppsummering av høringsinnspill og Nkoms kommentarer

2.1. Harmonisering mellom regnskapsmessig skille og marginskvistesten

TDC/Get støtter Nkoms forslag til prinsipper for regnskapsmessig skille, men mener at en effektiv overvåking av ikke-diskrimineringsforpliktelsen krever en bedre harmonisering med prinsippene som ligger til grunn for marginskvismodellen.

Nkoms vurdering

Nkom har så langt det er mulig forsøkt å harmonisere prinsippene som ligger til grunn for regnskapsmessig skille og prinsippene som ligger til grunn for marginskvistesten. Som følge av dette mener Nkom det ikke er grunnlag for å gjøre noen endringer på dette punktet i forhold til varselet.

2.2. Telenor må utarbeide regnskapsmessig skille for marked 4 og marked 5

TDC/Get mener det ikke går klart frem av varselet at alle postene i regnskapsmessig skille skal fordeles mellom marked 4 og marked 5. TDC/Get anser dette som viktig for å sikre transparens mellom markedene, og foreslår derfor å tydeliggjøre dette i endelig vedtak.

Nkoms vurdering

I varselets kapittel 2 om prinsipper for utarbeidelse av regnskapsmessig skille for fiber i marked 4 og 5, står det følgende:

«Alle postene skal fordeles mellom marked 4 og marked 5, basert på relevant statistikk om levert teknologi.»

Som det fremgår av sitatet over, er det Nkoms intensjon at alle postene i det regnskapsmessig skille skal fordeles mellom marked 4 og marked 5. Nkom ser ikke behov for å tydeliggjøre dette ytterligere i det endelige vedtaket.

2.3. Detaljeringsgrad

TDC/Get mener beskrivelser av inntekter, kostnader og andre viktige elementer i det regnskapsmessige skille er for generelle og åpne for tolkninger. Dette vil kunne føre til at det regnskapsmessige skillet ikke blir et effektivt verktøy for å følge opp ikke-diskrimineringsforpliktelsen. TDC/Get viser også til at det er høyere grad av detaljering i regnskapsmessig skille i marked 15 og foreslår en tilsvarende detaljering for fiber i marked 4 og 5, herunder en oppsplitting av inntekts- og kostnadselementene (vertikal detaljering) og en oppsplitting i ulike segmenter (horisontal detaljering).

Telenor anser at forslaget fra TDC/Get om høyere grad av detaljering gir svært lite merverdi utover prinsippene som er foreslått av Nkom. Videre mener Telenor at økt kompleksitet vil føre til mer usikkerhet i rapporteringen og at det foreslåtte detaljnivået ikke er proporsjonalt med størrelsen på markedet.

Nkoms vurdering

I et regnskapsmessig skille må Telenor fordele relevante inntekter og kostnader på aktuelle produkter. En del inntekter og kostnader kan henføres direkte til de aktuelle produktene, mens andre inntekter og kostnader vil måtte fordeles på flere produkter. Slike inntekter og kostnader må fordeles til de aktuelle produktene basert på relevante fordelingsnøkler. Jo mer detaljert rapportering det legges opp til, desto større vil utfordringen med å finne relevante fordelingsnøkler være. Siden en ytterligere detaljering av inntekts- og kostnadselementene (vertikal detaljering) vil kunne gi et mindre robust resultat, mener Nkom at dette ikke er hensiktsmessig på det nåværende tidspunktet. Nkom åpner imidlertid for å kunne be om tilleggsinformasjon, herunder en ytterligere oppsplitting av enkeltposter i regnskapet, dersom det er behov for dette.

Etter en fornyet vurdering har Nkom imidlertid kommet til at et skille mellom inntekter og kostnader fra privat- og bedriftssegmentet (horisontal detaljering) kan være hensiktsmessig for å følge utviklingen i disse segmentene. Nkom tar derfor TDC/Gets innspill om å skille inntekter og kostnader fra privat- og bedriftssegmentet til følge i endelig vedtak. Telenor har også bekreftet i møte med Nkom at en slik oppdeling er mulig uten uforholdsmessig stor ressursbruk.

3. Prinsipper for utarbeidelse av regnskapsmessig skille for fiber i marked 4 og 5

Regnskapsmessig skille for fiber i marked 4 og 5 skal baseres på fullfordelte historiske kostnader og ta utgangspunkt i Telenors finansregnskap. Alle postene skal fordeles mellom marked 4 og marked 5, basert på relevant statistikk om levert teknologi. I tillegg skal alle postene fordeles mellom privat- og bedriftssegmentet. Nedenfor følger prinsipper for utarbeidelse av regnskapsoppstillingen for Telenors tjenesteleverandørvirksomhet og prinsipper for revisjon.

3.1 Regnskapsoppstilling for tjenesteleverandørvirksomheten

Inntekter skal omfatte alle relevante inntekter fra tjenester som faktureres Telenors slutt kunder levert på fiberbasert bredbånd. Inntektene skal som hovedregel hentes direkte fra finansregnskapet, men kan under særlige forhold være sammenholdt med underlag fra for eksempel fakturasystemer. Inntektene skal være avstembare mot finansregnskapet. Inntektene fra sluttbrukermarkedet skal fordeles på de relevante grossistproduktene.

Kostnader til nettvirksomhet skal omfatte kostnadene som Telenors interne tjenesteleverandørvirksomhet ville ha betalt til Telenors nettvirksomhet hvis det mellom disse var etablert en standardavtale om kjøp av fiberbasert Bredbåndsaksess eller fiberbasert LLUB. Kostnader til nettvirksomhet skal beregnes ved å summere etablerings- og abonnementsvolum for levert fiberbasert Bredbåndsaksess og fiberbasert LLUB, samt tilhørende transportprodukter som inngår i produksjon av sluttbrukerproduktene, multiplisert med standard listepriiser. Det skal fremgå hvordan kostnader til nettvirksomheten er beregnet, herunder en spesifisering av hvilke grossistprodukter som inngår med tilhørende priser, volum og rabattsats¹.

Ekstern varekost skal omfatte kostnader til innsatsfaktorer som kjøpes av andre og som inngår i produksjonen av de tjenester som er knyttet til de relevante sluttbrukerinntektene spesifisert overfor. Posten skal spesifiseres.

Interne kostnader til sluttbrukervirksomheten skal omfatte alle kostnader tjenesteleverandørvirksomheten pådrar seg for å kunne selge og levere de tjenester som er knyttet til de relevante sluttbrukerinntektene som spesifisert ovenfor. Typiske aktiviteter/prosesser vil være salg, markedsføring, kundeservice, fakturering, drift av serviceplattformer, drift av IT-systemer og relevante støttesystemer, økonomistyring og ledelse

¹ Rabattsatsen skal ikke overstige den høyeste rabatten som er gitt til en tilgangskjøper, i tråd med Kommisjonens anbefaling om konsistente ikke-diskrimineringsforpliktelser og kostnadsmodeller av 11. september 2013 punkt (19).

etc. Interne kostnader skal fordeles etter årsakssammenheng. Resterende kostnader skal fordeles forholdsmessig ut fra allerede henføre kostnader.

Prinsippene for fordeling av kostnader mellom nettvirksomhet og tjenesteleverandørvirksomhet skal beskrives og begrunnes ved første rapportering. Endring i prinsippene for fordeling av kostnader mellom nettvirksomheten og tjenesteleverandørvirksomheten skal beskrives og begrunnes i rapporteringen for den aktuelle perioden. Det følger av prinsippet om fullfordelte kostnader at de interne kostnadene skal omfatte en rimelig andel av felleskostnadene, herunder konsernoverhead. Interne kostnader for sluttbrukervirksomheten skal spesifiseres på alle vesentlige kostnadskategorier.

Kalkulatorisk rentekostnad skal inkluderes i regnskapsoppstillingen for å ta høyde for en rimelig avkastning på de investeringer som inngår i tjenesteleverandørvirksomheten. Kapitalbinding som knytter seg til utstyr som benyttes av både tjenesteleverandørvirksomhet og nettvirksomhet, skal fordeles etter årsakssammenheng. Resterende kapitalbinding skal fordeles som allerede fordelt kapitalbinding.

Telenor skal benytte en kalkulatorisk rentesats på 10,2 % for regnskapsåret 2014, jf. vedtak vedrørende kalkulatorisk rente benyttet ved regnskapsrapportering marginberegninger mv. av 14. oktober 2010². Fra og med regnskapsåret 2015 skal Telenor benytte kalkulatorisk rente i henhold til det til enhver tid gjeldende vedtaket om kalkulatorisk rente for fastnett³.

3.2 Revisjon

Telenor skal engasjere eksterne revisor til å gjennomføre kontrollhandlinger i tråd med SBT 4400 «Avtalte kontrollhandlinger». Revisors erklæring om at regnskapsoppstillingene er i tråd med de gjeldende prinsipper for rapportering av regnskapsmessig skille, skal vedlegges hver rapportering. Revisors bekreftelse skal overleveres til Nkom sammen med regnskapsoppstillingen.

3.3 Forholdsmessighet

Etter Nkoms oppfatning vil det ikke være særlig byrdefullt å basere et regnskapsmessig skille på disse prinsippene, samtidig som plikten fortsatt er formålstjenlig ved at den ivaretar Nkoms

² <http://www.nkom.no/marked/markedsregulering-smp/%C3%B8konomisk-regulering/kapitalkostnad-wacc/attachment/1799?download=true&ts=1390fc975d6>

³ <http://www.nkom.no/marked/markedsregulering-smp/%C3%B8konomisk-regulering/kapitalkostnad-wacc/attachment/15993?download=true&ts=14aa9cd4ba6>

behov for å kunne følge opp kravet til ikke-diskriminering og muliggjør rask og effektiv inngripen ved behov.

Nkom mener på denne bakgrunn at en plikt for Telenor til å rapportere regnskapsmessig skille i tråd med beskrivelsen i dette vedtaket er forholdsmessig. Vi viser for øvrig til Nkoms vurderinger under kapittel 7.6.5 om forholdsmessighet i vedtakene av 20. januar 2014.

4. Regnskapsmessig skille og forpliktelsen om ikke-diskriminering

Forpliktelsen om regnskapsmessig skille for fiber i marked 4 og 5 er pålagt Telenor for å gi Nkom grunnlag for å kontrollere at forpliktelsen om ikke-diskriminering blir overholdt. Det regnskapsmessige skillet skal synliggjøre resultatet til Telenors tjenesteleverandørvirksomhet atskilt fra nettvirksomheten som om disse enhetene var drevet som separate virksomheter. Nkom legger til grunn at virksomhetsområdene hver for seg, hvis mulig, ville vært drevet med et positivt resultat dersom de var separate enheter. Det følger av dette at et regnskapsmessig skille som viser et negativt resultat for tjenesteleverandørvirksomheten, er en indikasjon på at forpliktelsen om ikke-diskriminering ikke overholdes. Som et utgangspunkt er det derfor Nkoms oppfatning at et regnskapsmessig skille for fiber i marked 4 og 5 skal vise et positivt resultat for tjenesteleverandørvirksomheten for at kravet til ikke-diskriminering skal være oppfylt. Hvorvidt kravet til ikke-diskriminerende tilgangspriser er overholdt, vil imidlertid bero på en helhetsvurdering, hvor annen relevant tilleggsinformasjon også vil bli vurdert. Telenor har anledning til å rapportere relevant tilleggsinformasjon som del av oversendelsen av det regnskapsmessige skillet. I den grad det er behov for det, vil Nkom kunne be om tilleggsinformasjon, f.eks. en ytterligere oppsplitting av enkelte poster i regnskapet.

5. Frist for oversendelse

I Nkoms vedtak av 20. januar 2014 fremgår det at Telenor skal oversende regnskapet hvert år innen 1. juli det påfølgende året. Første rapportering skal være for regnskapsåret 2014 og skal oversendes Nkom innen 1. juli 2015.



6. Vedtak

Nkom pålegger med hjemmel i vedtak av 20. januar 2014 om utpeking av tilbyder med sterk markedsstilling og pålegg om særskilte forpliktelser i grossistmarkedet for full og delt tilgang til faste aksessnett (marked 4) og grossistmarkedet for Bredbåndsaksess (marked 5), jf. ekomloven § 4-8, at Telenor ASA skal utarbeide regnskapsmessig skille etter prinsippene beskrevet over i kapittel 3.

Regnskapet skal oversendes Nkom hvert år innen 1. juli det påfølgende året. Første rapportering skal skje innen 1. juli 2015, for regnskapsåret 2014.

Dette vedtaket kan påklages innen tre uker, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. En eventuell klage stilles til Samferdselsdepartementet og sendes til Nkom.

Med hilsen

Irene Åmot (e.f.)
avdelingsdirektør

Daniel Hegland
seksjonssjef